

Uit de Leeuwarder Courant van zaterdag 31 juli 1999 Een laboratoriumhond in de woonkamer

Drie weken geleden haalde de Stichting Hulp en Herplaatsing Huisdieren acht bastaard-labradors uit een Nederlands proeflaboratorium. Tot voor kort kregen de honden, waarop vaccins werden getest, na gedane dienst een spuitje. Dit keer besloot het laboratorium, na bemiddeling van de Vereniging Proefdiervrij, de beesten een nieuw leven als huishond te gunnen.

Aan de vrijwilligers van Hulp en Herplaatsing de taak om de ongeveer anderhalf jaar oude reuen onder dak te brengen. Magda Elsinga van de Friese stichting liet weten dat de verwachtingen van nieuwe bazen niet te hoog gespannen mochten zijn. "Waarschijnlijk zijn de reuen onzindelijk, slopen ze en kunnen ze niet alleen zijn zonder andere hond", zei ze vlak voor ze de dieren ging ophalen. Immers, het initiatief was een gok. Nooit eerder waren in Nederland proefdieren bij particulieren ondergebracht. Het verhaal van twee van de acht laboratoriumhonden. Het verhaal van Bonne, Balco en hun pleegbazen.

*Door Jantien de Boer
Foto's Siep van Lingen*

In het laboratorium beschikken de honden over grote binnenhokken en ruime buitenrennen. "Het valt me mee", zegt Elsinga vlak na haar eerste bezoek aan het proefbedrijf. "Gelukkig zitten de honden in kleine groepen bij elkaar, waardoor ze normaal roedelgedrag vertonen. Tuurlijk, ze zijn bang, dat wel, maar hopelijk kunnen ze toch nog leren hoe het er in een mensenroedel, in een gewoon gezin, aan toe gaat."

Een paar dagen later haalt ze de eerste lichter proefdieren op. Giecheligen opent Elsinga de deur van de bestelbus, waarin de vier de rit naar Friesland maakten.

Vijftien kilogram hondenvoer ligt verspreid over de achterbak. "De honden hebben er echt een feestje van gemaakt." Balco, de bruine labrador van het

stel, is als laatste in de rij afgeleverd. Hij logeert voorlopig bij Ed Pols en Henny Balk in Buitenpost.

Magda moest hem uit de auto dragen omdat hij er niet uit durfde te komen, maar tien minuten later speelt hij al in de achtertuin met de boxer Torro van het pleeggezin. Ed Pols beantwoordt telefonisch vragen van een SBS6-journalist, die wil weten hoe het met de logé staat.

"Hij is wel wat schrikachtig, maar ik zie geen echte problemen. Volgens mij is deze hond een lang-leve-de-lol-type. Van achter uit de tuin klinkt luid gespetter. Balco is in de vijver gesprongen, alle waterlelies hangen ondersteboven. Pols berustend: "Dit avontuur kost ons waarschijnlijk wel onze tuin."

Als Torro om aandacht bedelt bij Pols, kijkt Balco op een afstand toe. Oogcontact vindt hij eng, uitgestoken handen ontwijkt hij. "Ik denk dat we Balco eerst maar even met rust laten", besluit Pols. "We zien wel. Hij kan in ieder geval bij Torro en bij Nouchka, onze andere hond, in de garage slapen."

In Franeker ligt de blonde labrador Bonne ondertussen verstijfd op de deurmat van zijn pleegbazin Lies Wiersma. "Bonne is de bangste van het stel", had Magda al gezegd. Uiteindelijk sluipt de reu, met zijn buik vlak boven de grond en zijn staart tussen zijn poten, naar de achtertuin. Hij vermijdt oogcontact en durft niet naar Wiersma toe te komen.

Omdat Bonne 's nachts toch naar binnen moet besluit zijn pleegbazin na een paar dagen dat het zo niet langer kan, maar als ze de hond wil pakken probeert hij haar te bijten. "Puur angstbijten". aldus zijn gastvrouw. 's Avonds in bed bedenkt ze dat ze Bonne de volgende dag een lange lijn zal aandoen. Sommige honden voelen zich door zo'n lijn gesteund, weet ze.

Eerlijk is eerlijk, Wiersma twijfelt hevig aan de toekomst van Bonne. "Hij moet van ver komen", vindt ze. "Als hij zo bang blijft, dan kan hij beter worden afgemaakt. Lichamelijk leed is erg, maar psychisch leed zoals dat van Bonne maakt het leven van een hond ook ondraaglijk."

Na een week knapt de reu echter op. Hij zoekt-voor het eerst contact met zijn tijdelijke bazin. "Ik heb hem het halve sprookjes boek voorgelezen", grijnst Wiersma. En al dat praten helpt. Bonne's nieuwsgierigheid wint het van zijn angst. Na een tijdje komt de reu steeds dichterbij, hij geeft zelfs likjes. Als ik mijn handen stilhoud tenminste. Want voor druk gebarende handen is hij nog steeds bang", zegt Wiersma.

Na twee weken is Bonne nog steeds een bange hond, maar als er bezoek komt verdwijnt hij niet langer naar de achtertuin. Zelfs op kinderen reageert hij goed. "Hij loopt eromheen, is er nog wel bang voor, maar heeft niet iets van: "dat mot ik niet", aldus zijn bazin. "Hij gaat elke dag vooruit. Er zit ook geen angst-agressie meer in."

Bonne blijft voorlopig in observatie bij Wiersma, besluit de Stichting Hulp en Herplaatsing Huisdieren. "Waarschijnlijk hebben we al een baas voor hem gevonden, maar de hond moet nog wel verder bijtrekken", aldus een enthousiaste Magda Elsinga. Nu het Bonne ook redelijk vergaat, durft ze het experiment met de laboratoriumhonden meer dan geslaagd te noemen.

"Want het was en bleef een kwestie van uitproberen", vindt ze. De stichting oogstte bijvoorbeeld veel kritiek van hondentrainers en kynologen, die dachten dat de honden door het ontbreken van een goede basis nooit meer aan een leven als huishond zouden kunnen wennen. Elsinga en consorten werden afgeschilderd als naïef, maar inmiddels zijn ze ervan overtuigd, dat veel meer proefhonden gered kunnen worden.

Samen met de Vereniging Proefdiervrij willen ze jaarlijks honderd honden bij mensen plaatsen. "In Duitsland gebeurt dat al jaren, waarom zou dat hier niet kunnen?", aldus Elsinga. "Ik vind datje van iedere laboratoriumhond op zijn minst moet bekijken of 'ie misschien nog een kans kan krijgen. Er zullen ongetwijfeld honden tussen zitten die ongeschikt zijn voor een leven als huishond, maar daarom hoef je nog niet alle beesten op voorhand af te maken."

In Buitenpost zijn Henny Balken Ed Pols ondertussen erg gehecht geraakt aan Balco. Na veertien dagen heeft de reu zich ontpopt tot een ondeugende puber

waar geen greintje kwaad in zit. "Hij wist niet eens wat koekjes waren", vertelt een vertederde Ed. Balco had geen idee hoe hij het lekkers uit de hand moest aannemen en als hij bij wijze van proef toch een koekje in zijn bek nam, spuugde hij het meteen weer uit.

Maar inmiddels snoept hij net zo graag als boxer Torro en ook weet hij nu wat speelgoed is. "De eerste dagen heeft hij een stoel vernield, maar sinds we hem hebben laten zien wat je met een bal of een bot kunt doen, is dat voorbij", zegt Pols. Aan zijn voeten kluift Balco een bal kapot.

Vandaag is een grote dag voor de bruine labrador met de slungelige tred. Zijn nieuwe bazen Leen Vermeulen en Elza Trouw uit het Zuid-Hollandse Goudswaart komen hem ophalen. Als ze de tuin binnenwandelen schiet Balco schrikachtig weg. Het deert de nieuwe bazen niet.

"Schitterend", verzucht Vermeulen. "Hij is schitterend." Toch moet Balco weinig van zijn uitgestoken hand hebben. Pas als Elza Trouw op haar hurken zakt, komt hij schuw naar zijn nieuwe bazin toe. "Dat is het patroon", legt Ed Pols uit. "Hij is minder bang voor vrouwen. In het laboratorium is hij alleen door mannen verzorgd."

Ach, dat schuwe is er zo af troost Pols. "Als ik Balco's ochtends ophaal, is hij dolblij. Hij vliegt me iedere dag weer om de hals. Over twee dagen doet hij dat ook bij jullie." Vermeulen knikt hoopvol. "Wat is 'ie braaf hè", zegt Elza Trouw verrukt. "En wat leuk dat het zo'n waterrat is. Bij ons kan 'ie volop zwemmen."

Hennie Balk pakt alvast wat spullen in. "Ik heb een afgekloven kluif en wat kauwstaafjes in een tas gedaan. Dan heeft Balco straks in de auto tenminste iets bekends", zegt ze zorgzaam. "En gaan jullie wel met hem op een cursus?", wil Ed Pols weten. "Balco is wel zindelijk, maar hij trekt bijvoorbeeld nog erg aan de lijn. Je moet hem nog trainen."

De nieuwe eigenaren beloven goed voor de grote bruine te zorgen. Ze wilden altijd al een labrador hebben, bekennen ze. En Balco zal het best kunnen vinden met hun andere hond, hun varken, hun drie geiten en hun drie katten.

Henny Balk geeft haar pleeghond een laatste kus op de kop.

"'s Avonds voor wij naar bed gaan, krijgt Balco altijd nog een boterham. Doen jullie dat straks ook?", wil ze weten.

Dan tilt haar man de hond achterin de auto van de Zuid-Hollanders. "Onderweg stoppen we nog wel een keer of drie", belooft Vermeulen. "En we bellen binnenkort om te vertellen hoe het gaat." Balco drukt zijn neus tegen de achterraut van de auto. Zijn pleegbazen wuiven. "Dit lijkt me vreselijk voor jullie, dit afscheid", zegt Elza. "Ach, het is de twintigste opvanghond die we uitzwaaien", antwoordt Henny Balk. Maar toch. "Als we Nouchka niet hadden gehad, dan hadden we Balco gehouden", zegt Ed als de wagen de hoek om rijdt. Henny slaat een arm om haar echtgenoot. "Ik hoop dat ze gauw eens bellen."

De Stichting Hulp en Herplaatsing Huisdieren is bereikbaar onder de telefoonnummers : 058 - 266 90 16 of 266 81 58 en 0297 - 28 81 34.